

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2017

INNHOLDSFORTEGNELSE

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVENE I KAPITALKRAVSFORSKRIFTENS DEL IX (PILAR 3)

FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	2
3.	Kapitalkrav	3
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.2	Bufferkrav.....	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4.	Kreditrisiko og motpartsrisiko	4
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	5
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	6
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger og garantier.....	6
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	7
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	7
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	8
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	8
5.	Egenkapitalposisjoner.....	9
6.	Renterisiko	9
7.	Styring og kontroll av risiko	10
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	18

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2017 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

Kvinesdal Sparebank har ingen selskaper som medfører konsolideringsplikt. Rapporteringen gjelder derfor kun for banken.

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Tabellene gir en oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper eller felleskontrollert virksomhet, selskaper hvor investeringen er fratrukket i ansvarlig kapital og selskaper i konsernet som ikke er konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Selskaper hvor investeringen er fratrukket i ansvarlig kapital

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
Merkantil Service AS	3.050	3.050	50	50	Kvinesdal	Regnskap og bokføring
Sør-Vest Megleren AS	20	20	20	20	Lyngdal	Eiendomsmegling

Selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen heller ikke er fratrukket i ansvarlig kapital

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretnings-kontor	Type virksomhet
Møter & Mat AS	560	1.308	100	100	Lyngdal	Drift av restauranter og kafeer.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Kvinesdal Sparebank sin ansvarlige kapital består av kjernekapital og tilleggskapital.

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag

Kapitaldekning	
Sparebankens fond	214.303
Gavefond	1.376
Utjevningfond	18.658
Egenkapitalbeviskapital	54.229
- Egne EK-bevis	-202
Overkursfond	5.815
Sum Egenkapital	294.179
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansinstitusjoner	-41.216
Sum ren kjernekapital	252.963
Fondsobligasjoner	44.819
Samlet hybridkapital	44.819
- Herav omfattet av overgangsbestemmelser	0
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansinstitusjoner	-5.152
Sum kjernekapital	292.630
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	44.825
Fradrag for ikke vesentlig eierandel i finansinstitusjoner	-5.152
Sum tilleggskapital	39.673
NETTO ANSVARLIG KAPITAL	332.303
Engasjementskategorier (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Stater og sentralbanker	
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	8.418
Institusjoner	23.762
Foretak	127.608
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	945.391
Forfalte engasjementer	54.191
Obligasjoner med fortrinnsrett	16.853
Andeler i verdipapirfond	3.935
Egenkapitalposisjoner	29.757
Øvrige engasjementer	116.406
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.326.321
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	128.399
Sum Beregningsgrunnlag	1.454.720
Ren kjernekapital (egenkapital)	17,39 %
Kjernekapitaldekning	20,12 %
Kapitaldekning	22,84 %

Banken har blitt underlagt et Pilar 2 krav på 3 % fra 30.06.2017.

Fra 01.01.2018 må banken konsolidere sin eierandel i samarbeidsgruppen Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Dette antas å gi en nedgang i ren kjernekapital på 0,7 %.

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2017 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 109,1 millioner kroner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2017 i mill kroner
Bevaringsbuffer	36,4
Systemrisikobuffer	43,6
Motsyklisk buffer	29,1
Kombinert bufferkrav	109,1

Banken har 187,5 millioner kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	10,09
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler)	10,25

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til restverdi med fradrag for antatt verdi av pant. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Personmarked/bedriftsmarked
- Vesentlige/uvesentlige engasjement
- Misligholdte/ikke misligholdte engasjement
- Risikoklasser

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

Vesentlige finansielle problemer hos debitor.

Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.

Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.

Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall på enkelte lån er lånene nedskrevet. Det nedskrives med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, målt etter effektiv rentemetode. Nedskrivningen bokføres over resultatregnskapet.

Gruppededskrivninger skal dekke verdifall som må forventes å komme i tillegg til verdifall som er identifisert og beregnet på enkeltkunder. Nedskrivning skal foretas når det foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall.

Både privatkunder og næringslivskunder blir etter en fastsatt mal kvartalsvis gjennomgått og vurdert med hensyn på muligheter for tap. Malen inneholder utvalgskrav som: Engasjementsstørrelse, risikoklasse, restanse, overtrekk og kunder med individuell nedskrivning. Kundene blir gjennomgått og tapsvurdert med bakgrunn i sikkerheter, oppdatert økonomisk informasjon, eventuelt andre forhold. Nedskrivning på grupper av lån er vurdert etter retningslinjer og bankens modell.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer 1 fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	42.018			42.018
Lønnstakere o.l.	1.770.873	153.886	3.788	1.928.547
Garanti overfor Eika Boligkreditt			18.915	18.915
Utlandet	22.255	85		22.340
				-
Næringssektor fordelt:				-
Jordbruk, skogbruk, fiske	17.730	1.727	50	19.507
Industriproduksjon	1	170	693	864
Elektr.-vannforsyning, renovasjon	32.901		579	33.480
Bygg og anlegg	37.744	6.418	3.950	48.112
Varehandel, hotell/restaurant	51.008	8.463	11.244	70.715
Transport, lagring	218	1.798	2.029	4.045
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	282.589	1.546	2.795	286.930
Sosial og privat tjenesteyting	56.524	8.239	652	65.415
				-
Sentralbank	66.023			66.023
Kredittinstitusjoner	265.794			265.794
Sum	2.645.678	182.332	44.695	2.872.705
Hjemfylke	1.958.287	162.596	41.763	2.162.646
Resten av Norge	665.136	19.651	2.932	687.719
Utlandet	22.255	85		22.340
Gjennomsnitt²	2.705.764	191.093	53.981	2.950.838

1 Etter individuelle nedskrivninger

2 Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementstyper	inntil 1 mnd	1- 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Uten løpetid	SUM
Utlån og fordringer	416.896	59.624	111.729	584.604	1.472.825		2.645.678
Ubenyttede rammer			38.204		144.128		182.332
Garantier						44.695	44.695
SUM	416.896	59.624	149.933	584.604	1.616.953	44.695	2.872.705

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger og garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Type motpart	Misligholdte engasjement	Engasjement med nedskrivning	(1) Samlede nedskrivninger	Resultatførte (1) nedskrivninger siste år.
Personmarked	27.147	17.215	4.156	1.873
Primærnæring				
Industri				
Elektr-, vannfors-, renovasjon				
Bygg, anlegg	931	2.787	1.325	-70
Varehandel, hotel og res.	11.804	11.804	1.444	1.444
Transport og lagring				
Informasjon og komm.				
Finans- og fors.virksomhet				
Oms- og drift av fast eiendom	14.292	3.039	215	-1.165
Tjenesteyting	457	457	448	32
Eika Boligkreditt				
Øvrige finansinstitusjoner				
Sum	54.631	35.302	7.588	2.114
Hjemfylke	47.894	16.428	6.956	1.482
Landet for øvrig	6.737		632	632
Utlandet				

(1) Kun individuelle nedskrivninger

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuelle utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)

	Garantier	Utlån
Individuelle nedskrivninger 01.01.	0	5.474
- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivning	0	352
+ Økte nedskrivninger i perioden	0	267
+ Nye nedskrivninger i perioden	0	3.548
- Tilbakeføring nedskrivninger i perioden	0	1.349
= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12	0	7.588
Gruppevise nedskrivninger pr. 01.01	0	11.797
+ Periodens gruppevise nedskrivninger	0	-763
= Gruppevise nedskrivninger pr. 31.12	0	11.034
Periodens endring i individuelle nedskrivninger		2.114
+ Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	0	-763
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er gjennomført ind.nedskr	0	352
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er gjennomført ind. nec	0	2.695
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	759
= Periodens tapskostnader	0	3.639

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer. Banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle.

Banken har pr rapporteringstidspunkt ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav (tall i tusen NOK)

Engasjementskategorier	Eng.beløp før sikkerheter	Eng.beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant (1)	Andel sikret med garantier (1)
Stater og sentralbanker	66.023	66.023				
Lokale og regionale myndigheter	48.112	51.165				
Offentlig eide foretak						
Multilaterale utviklingsbanker						
Internasjonale organisasjoner						
Institusjoner	112.747	112.747				
Foretak	153.046	148.838				
Massemarkedsengasjementer						
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.197.008	2.196.955			85 %	
Forfalte engasjementer	49.621	43.770			44 %	
Høyrisiko-engasjementer						
Obligasjoner med fortrinnsrett	168.525	168.525		16.853		
Andeler i verdipapirfond	15.136	15.136				
Egenkapitalposisjoner	81.054	81.054	51.297			
Øvrige engasjementer	154.367	147.229				1,82 %
SUM	3.045.639	3.031.442	51.297	16.853		

(1) Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes, i tillegg til takst, bankens egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Kvinesdal Sparebank har ikke derivater.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Bankens beholdning av aksjer og andeler er klassifisert som anleggsaksjer (strategisk formål) og aksjer og andeler for gevinstformål.

Beholdning for strategisk formål nedskrives dersom antatt verdi er lavere enn kostpris, og verdifallet ikke anses forbigående. Beholdning for gevinstformål reguleres dersom markedsverdi er lavere enn anskaffelsesverdi.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gev / tap i perioden	Urealisert gev / tap i perioden	(1) Herav medregnet i kjernekapital	(1) Herav medregnet i tilleggskapital
Aksjer og andeler – gevinstformål	15.136	15.136		-5		
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	15.136	15.136		-5		
Aksjer og andeler – strategisk formål	82.246	108.140				
– børsnoterte aksjer	88	107				
– andre aksjer og andeler	82.158	108.033				

1 "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Renterisikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldsposter har ulik gjenstående rentebindingstid. I banken er renterisikoen knyttet til fastrente utlån, obligasjonsporteføljen og fastrente innlån.

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av derivater.

Renterisikoen måles og rapporteres kvartalsvis gjennom beregning av effekten på instrumentenes virkning av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 1 prosentpoeng.

Banken har 9 millioner kroner i fastrenteutlån med bindingstid inntil 5 år, dette utgjør 0,4 % av den totale utlånsmassen. Resten av utlånsporteføljen har flytende rente som kan endres i løpet av 8 uker. Vi har innskudd med fastrente pålydende 56 millioner kroner. Her opererer banken med rentebindingsperioder fra 3 - 12 måneder. På grunn av den relativt korte bindingstiden har vi for tiden ikke benyttet renteswapper her. For resten av innskuddsporteføljen kan renten endres i løpet av 8 uker. Vi anser derfor renterisikoen i balansen som lav.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres månedlig. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko. Bankens renterisiko er å anse som lav.

Eiendeler	Renterisiko i tusen kroner ¹
Utlån til kunder med flytende rente	-2.595
Utlån til kunder med rentebinding	-23
Rentebærende verdipapirer	-286
Øvrige rentebærende eiendeler	-124
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	280
Andre innskudd	3.115
Verdipapirgjeld	435
Øvrig rentebærende gjeld	3
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	-
Sum renterisiko	805

1) Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og /eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum får det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester og er regelmessig involvert i bankens ICAAP-prosess, gjennom drøftinger i styreseminar og styremøter. Bankens eksterne revisor har foretatt en overordnet vurdering av bankens prosess. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoer ved hjelp av ulike metoder:

Organisering og ansvar

Ansvaret og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enhet.

Styret

Har ansvar for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene, relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastsetter videre de overordnende rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i banken, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard.

Banksjef

Har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Risikokontrollfunksjonen

Risikokontrollfunksjonen skal kontrollere at banken etterlever vedtatte policyer, retningslinjer og rutiner for risiko. Funksjonen skal utarbeide faste risikorapporter til styret og i tillegg rapportere ved brudd på rammer og retningslinjer. Slike brudd skal rapporteres til den som har gitt retningslinjen eller rammen.

Banken har en person som er ansvarlig for risikokontrollfunksjonen. Det utarbeides kvartalsvis rapport til styret med oppsummering over kreditt- likviditet- marked- og operasjonell risiko. Det avgis også kvartalsvis compliance rapport.

Alle ledere

Har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Revisor

Banken har ikke intern revisjon. Bankens eksterne revisjon etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko – og kapital situasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens interne kontroll som også inneholder vurdering av bankens ICAAP analyse.

Ekstern revisor er RSM ved statsautorisert revisor Hans Olav Noraberg som avgir sin revisjonsberetning med basis i disse i tillegg til egen revidering av banken.

Risikoområder

Banken eksponeres for ulike typer risiko: De viktigste er:

Kredittrisiko
Konsentrasjonsrisiko
Likviditetsrisiko– og omdømmerisiko
Markedsrisiko
Strategisk
Forretningsrisiko
Eiendomsrisiko
Operasjonell risiko
Systemrisiko

Styring og kontroll av enkeltrisikoeer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Kvinesdal Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko.

Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiko, og hvordan banken har håndtert disse.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er historisk sett den største risiko i bankdrift og utgjøres primært av to forhold: Manglende betjeningsevne hos låntager, og underliggende pant eller annen sikkerhet som ved realisasjon ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig dersom det skal påføre banken tap. Kredittrisikoen i banken er primært knyttet til utlåns- og garantiportefølje og delvis til verdipapirbeholdningen.

Bankens aktivitet på kredittrisikoområdet styres av strategiplan, risikopolicy, kredittrisiko og kreditthåndbok. Styringsdokumentene revideres årlig av styret. Kredittpolicyen gir rammer for eksponering, geografisk markedsområde, organisering m.v. Styret har delegert en utlånsfullmakt til banksjefen, som har delegert den videre i organisasjonen, basert på kompetanse og risiko.

Vårt regelverk, både i kreditthåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom.

Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangsprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i bedrifts- og personmarkedsporteføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap.

Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Modellen inneholder ikke vurderinger basert på sikkerhetsverdier og kundens risikoklasse er derfor en

sammensetning av eksterne og interne data som gir kunden en sannsynlighetsvurdering av fremtidig mislighold (PD-verdi). Systemet bygger på en sammensetning av data for kundeadferd (behaviour-modell), samt en modell for innhenting av generisk score. Både person- og næringskunder blir delt inn i 12 risikoklasser, med følgende tre hovedrisikoklasser: Lav risiko, middels risiko og høy risiko.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består i hovedsak av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner og kommuner. Det knytter seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

Styret mottar kvartalsvis risikoreport som viser:

- Oversikt over 5 største (konsoliderte) BM engasjement
- Utvikling i porteføljen, splittet på PM og BM
- Eksponering mot enkeltbransjer
- Utlånsvolum fordelt på PM og BM
- Rapport over lån sett i forhold til Finanstilsynets forskrift om krav til nye lån med pant i bolig.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er en del av den samlede kredittrisikoen og oppstår dersom det foreligger overrepresentasjon av for eksempel eksponering innen store enkelt kunder, enkelt bransjer, geografiske områder. Vurderingene blir gjort ved hjelp av kvantitative og kvalitative modeller, i tillegg til at det foretas en rimelighetsvurdering av resultatene som modellene har gitt. Det foretas i tillegg en skjønnsmessig vurdering på bransje.

Bankens målgruppe for næringsvirksomhet er mindre bedrifter, og banken har stort fokus og klare mål på størrelsen av enkeltengasjement. Bankens interne retningslinjer sier at en kunde ikke skal utgjøre mer enn 20 prosent av bankens ansvarlige kapital. Ved årsskiftet er ingen av våre engasjement konsolidert over denne grensen. Store engasjement over 10 % av ansvarlig kapital som ikke utgjøre mer enn 65 % av bankens ansvarlige kapital. Ved årsskiftet har banken 2 store engasjementer som utgjør 22,5 % av bankens ansvarlige kapital. 2 kredittengasjement og i tillegg blir investering i aksjer i Eika Boligkreditt AS regnet som stort engasjement. Ekstra konjunkturutsatte bransjer har vi definert til å omfatte hotell/restaurant fiskeoppdrett, havbruk, transport, entreprenør og næringsbygg. Styret har vurdert at vi ikke har en hjørnesteinsbedrift i vårt marked.

Bankens utlånsportefølje er fordelt med 78,7 % utlån til privatkunder og 21,3 % utlån til næringsliv. Inklusiv Eika Boligkreditt AS utgjør den prosentvise fordelingen 85 % utlån til privatkunder og 15 % til næringsliv.

Styret har satt mål for sammensetting av kredittporteføljen, herunder andel høyrisikoengasjementer, andel store engasjementer, konsentrasjonsrisiko og konjunkturutsatte bransjer og krav til dokumentasjon og kredittkvalitet. Dette følges opp av styret via kvartalsrapportering som gir et godt og oversiktlig bilde av bankens totale risikoområder.

Styret følger risikoen i porteføljen løpende og mener at banken i dag har gode rutiner for oppfølging av engasjementene.

Også til verdipapirer er det knyttet kredittrisiko. Det er utarbeidet retningslinjer for likviditets-plasseringer. Det skal bare investeres i offentlige- og finansobligasjoner. Banken vurderer kredittrisikoen på verdipapirene som lav.

Den samlede kredittrisikoen i banken vurderes i dag som moderat.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Likviditetsreserven består av innskudd i Norges Bank en portefølje av obligasjoner og OMF som er lett omsettelige. Det vesentligste av porteføljen er deponert i Norges Bank som grunnlag for låneadgang.

Banken har mål om en innskuddsdekning på > 85 % Ved utgangen av året var innskuddsdekningen 92,14 %. Bankens konsoliderte likviditetsindikatorer 1 og 2 var 31.12.2017 på 112 % og 116 % som er innenfor Finanstilsynets anbefaling på henholdsvis 105 % og 110 %.

Baselkomiteen har anbefalt de nasjonale tilsynsmyndigheter å innføre et minstekrav på LCR hvor kravet er 80 % med en opptrappingsplan til 100 % innen 2018. Banken tilpasser seg gradvis disse reglene og LCR var ved utgangen av året 150 %.

Underlikviditeten er sikret med langsiktige innlån. Banken har seks senior obligasjonslån på til sammen 291 millioner kroner. Disse er inngått med en løpetid på 2-4 år

Banken har trekkrettighet i DNB på 85 millioner kroner.

Likviditeten følges opp daglig og det rapporteres kvartalsvis til styret. Styret vurderer likviditetsrisikoen til å være tilfredsstillende.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter. Omdømmerisiko vurderes årlig av bankens styre og anses som lav.

Det gjøres en kundetilfredshetsundersøkelse årlig som banken kommer godt ut av.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser og renter.

Kursrisiko

Kursrisiko oppstår når bankens aksje- og obligasjonsbeholdning får verdien fastsatt av markedsutviklingen. Styret har vedtatt grenser for maks eksponering i selskap og sektor. Bankens beholdning av aksjer består av anleggsaksjer hvor den største strategiske plassering er i Eika Boligkreditt AS. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området.

Beholdningsoversikt og verdier rapporteres styret hvert kvartal. Totalt sett ansees kursrisikoen som moderat.

Valutarisiko

Banken har ved utgangen av året valutarisiko knyttet til en ubetydelig kontantbeholdning samt en mindre aksjebeholdning av anleggsaksjer i utenlandsk valuta. Banken har ellers ingen balanseposter i utenlandsk valuta.

Imidlertid har banken en indirekte valutarisiko i form av garanti for valutalån formidlet til annen kredittinstitusjon. Banken vil på disse garantiene kun ha en valutarisiko dersom kunden skulle misligholde lånet. Valutarisikoen på egen balanse vurderes som lav.

(Renterisikoen omtales i et eget kapittel)

Strategisk risiko

Dette er risiko for hvordan banken skal kunne tilpasse seg endringer i rammebetingelser og konkurranseforhold. Bankens strategi og utvikling er fastsatt gjennom strategi- og handlingsplaner. Den viktigste forutsetningen for at banken i fremtiden kan være en selvstendig fremtidsrettet, konkurransedyktig og moderne sparebank, er at den har en solid og sunn økonomi. Markedsmessige ambisjoner skal nøye balanseres mot finansiell evne og til å ta på seg risiko. Gjennom god risikostyring skal banken fremstå med en inntjening og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar og med målsetting om å skape mest mulig verdier for alle interessenter, kunden, samfunnet, medarbeiderne, banken og eierne. Banken har vist evne til raskt å tilpasse seg nye rammevilkår og som liten institusjon med evne til å gjøre raske vedtak for å tilpasse seg endrede markedsvilkår. Styret har fokus på at små organisasjoner har utfordringer med å holde på og utvikle kompetanse innenfor kritiske felter, etterlevelse av myndighetskrav og myndighetsrapportering.

Strategisk risiko har løpende oppmerksomhet fra styret og ledelsen i banken, og samlet sett vurderes ut fra dagens situasjon som moderat.

Forretningsrisiko

Denne risikoen defineres som uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeferd og endret konkurransesituasjon. Styret har vurdert kapitalbehov knyttet til forretningsrisiko og mener at lavere inntekter eller høyere kostnader som følge av dette, ikke vil generere et kapitalbehov for banken. Denne typen endringer i rammebetingelser forutsettes det at banken vil kunne dekke inn gjennom ordinære endringer i driften. Forretningsrisikoen vurderes å være moderat.

Eiendomsrisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspris risiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier et eget bankbygg, samt leilighet på Knaben og leilighet i Spania. Et verdifall på disse eiendommene anses å være en lav risiko da markedsverdien antas å være høyere enn bokført verdi.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

Kombinasjon av egne erfaringer og data fra erfaringsdatabaser tilsier at eventuelle svikt i IT-løsninger sannsynlig er den største operasjonelle risiko for en bank på vår type. Banken har også fokus på hvordan vi best mulig kan etterleve og tilpasse oss nye lover og forskrifter, både gjennom egen kompetanse på området og ved hjelp av våre samarbeidspartnere Eika Gruppen as og Eika VIS.

Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontrollrutiner. Avdekkede avvik rapporteres løpende via avdelingslederne til banksjef, som igjen rapporterer hendelser og avvik til bankens styre.

Banken har således innrettet sin virksomhet for å redusere denne risikoen mest mulig gjennom gode rutiner og systemer, holdninger, kompetanse, forsikring og overvåking gjennom internkontrollen.

Samlet sett vurderes operasjonell risiko ved utgangen av året som moderat.

Systemrisiko

Banken er på grunn av størrelse ikke definert som en systemviktig bank. Styret har vurdert om banken får økt risiko som følge av andre bankers problemer (systemrisiko). Dette kan blant annet gi seg utslag i

- ✓ fallende verdier på verdipapirporteføljen
- ✓ vanskelig å få tilbake innskudd fra andre banker
- ✓ utfordrende å få finansiering på normale vilkår
- ✓ og/eller motpartsrisiko til DNB som oppgjørsbank

Styrets vurdering er at ovennevnte forhold ikke alene lar seg løse med økt kapitalisering og er delvis hensyntatt ved beregning av kapitalbehov for markeds- og kredittrisiko. Styret finner derfor ikke grunn til å beregne særskilt kapitalbehov for systemrisiko.

Med bakgrunn i dette etablerer styret minimumsmål for både ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital for de kommende tre år. Minimumsmålet for disse typene kapitalkvalitet etableres på et nivå slik at banken har en tilfredsstillende margin ned mot det høyeste av beregnet kapitalbehov, regulatoriske krav og det som antas å være forventningene i markedet.

Endring i kapitaldekningsreglene ble innført høsten 2014 – Basel III /CRDIV og banken beregner således kapitaldekningen ut fra endret regelverk. Bankens kapitaldekning er beregnet etter gjeldende overgangsregler og hvor full effekt av endringene vil fremkomme 1.januar 2018.

Bankens ansvarlige kapital er pr 31.12.2017 332,3 millioner kroner som utgjør en kapitaldekningen på 22,84%. Kjernekapitaldekningen er 20,12 %. Bankens rene kjernekapital utgjør ved utgangen av året 253 millioner kroner og tilsvarer en prosent på 17,39.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter						
1	Utsteder	Kvinesdal Sparebank	Kvinesdal Sparebank	Kvinesdal Sparebank	Kvinesdal Sparebank	Kvinesdal Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO 0010630999	NO 0010683576	NO 0010748890	NO 0010683568	NO 0010748882
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet.	N/A	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner m.v. av 1 juni 1990 nr 435 § 3a.	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner m.v. av 1 juni 1990 nr 435 § 15-1c.	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner m.v. av 1 juni 1990 nr 435 § 3a.	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner m.v. av 1 juni 1990 nr 435 § 3a.
Behandling etter kapitalregelverket						
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Ren kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Tilleggskapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Ren kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ordinær egenkapitalbevis-kapital	Fondsobligasjons-kapital	Fondsobligasjons-kapital	Ansvarlig lånekapital	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	54	35	10	25	20
9	Instrumentets nominelle verdi	54	35	10	25	20
9a	Emisjonskurs	106,4	100	100	100	100
9b	Innløsningskurs	N/A	100	100	100	100
10	Regnskapsmessig klassifisering	Egenkapital	Gjeld - amortisert kost	Gjeld - amortisert kost	Gjeld - amortisert kost	Gjeld - amortisert kost
11	Opprinnelig utstedelsesdato	08.12.2011	28.06.2013	10.11.2015	28.06.2013	10.11.2015
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Evigvarende	Evigvarende	Tidsbegrenset	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	ingen forfallsdato	ingen forfallsdato	ingen forfallsdato	28.06.2023	10.11.2025
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	N/A	Ja	Ja	Ja	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuelt betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	N/A	28.06.2018 ordinær og regulatorisk call 35 mill.kroner	10.11.2020 ordinær og regulatorisk/skatterelatert call 10 mill.kroner	28.06.2018 ordinær og regulatorisk call 25 mill.kroner	10.11.2020 ordinær og regulatorisk/skatterelatert call 10 mill.kroner
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	N/A	Hver rentebetaldingsdato - hver 3.måned	Hver rentebetaldingsdato - hver 3.måned	Hver rentebetaldingsdato - hver 3.måned	Hver rentebetaldingsdato - hver 3.måned
Renter/utbytte						
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende	Flytende	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserate	N/A	3M NIBOR + 490 basispunkter	3M NIBOR + 450 basispunkter	3M NIBOR + 300 basispunkter	3M NIBOR + 280 basispunkter
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	N/A	Nei	Nei	Nei	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet	delvis fleksibilitet	delvis fleksibilitet	delvis fleksibilitet	delvis fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet	delvis fleksibilitet	delvis fleksibilitet	delvis fleksibilitet	delvis fleksibilitet
21	Vilkår om rentetøknning eller annet incitament til innfrielse		Nei	Nei	Nei	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Konvertering/nedskrivning						
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	N/A	Ja	Ja	Nei	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering		Obligasjonene kan konverteres til annen type gjeldende kjernekapital dersom Finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet instruerer til slik konvertering iht enhver tid gjeldende lovverk, herunder alvorlige former for soliditetssvikt og hvor myndighetene vurderer konverteringen som nødvendig for å unngå avvikling.	Obligasjonene kan konverteres til annen type gjeldende kjernekapital dersom Finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet instruerer til slik konvertering iht enhver tid gjeldende lovverk, herunder alvorlige former for soliditetssvikt og hvor myndighetene vurderer konverteringen som nødvendig for å unngå avvikling.		
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis					
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs					
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri		pliktig	pliktig		
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til		annen type godkjent kjernekapital	annen type godkjent kjernekapital		
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til					
30	Vilkår om nedskrivning	N/A	ja	ja	Nei	Nei
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning		Obligasjonene kan nedskrives dersom Finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet instruerer til slik nedskrivning iht enhver tid gjeldende lovverk, herunder alvorlige former for soliditetssvikt og hvor myndighetene vurderer nedskrivningen som nødvendig for å unngå avvikling.	Obligasjonene kan nedskrives dersom Finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet instruerer til slik nedskrivning iht enhver tid gjeldende lovverk, herunder alvorlige former for soliditetssvikt og hvor myndighetene vurderer nedskrivningen som nødvendig for å unngå avvikling.		
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis					
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig		midlertidig	midlertidig	NA	NA
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen		Etter nedskrivning av obligasjonene kan utstederen skrive opp obligasjonene og betale obligasjonsrente iht de til enhver tid gjeldende regler for slik oppskrivning og rentebetaling.	Etter nedskrivning av obligasjonene kan utstederen skrive opp obligasjonene og ved at det tillegges en andel av akkumulert overskudd. Eventuell rente skal beregnes av nedskrevet beløp.		
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritett)	fondsobligasjoner(E og F)	ansvarlig lånekapital(G)	ansvarlig lånekapital(G)	NA	NA
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav					

	(A) Beløp på datoen for offentlig-gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs-regler
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital			
1 Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	60.044	26 (1), 27, 28 og 29	
herav: instrumenttype 1			
herav: instrumenttype 2			
herav: instrumenttype 3			
2 Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	212.480	26 (1) (c)	
3 Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.		26 (1) (d) og (e)	
3a Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4 Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5 Minoritetsinteresser		84	
5a Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	21.857	26 (2)	
6 Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	294.381	Sum rad 1 t.o.m. 5a	
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7 Verdijusteringer som følge av kravene om		34 og 105	
8 Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9 Tomt felt i EØS			
10 Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11 Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12 Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13 Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14 Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15 Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16 Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	-202	36 (1) (f) og 42	
17 Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18 Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-41.216	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	-10303
19 Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20 Tomt felt i EØS			
20a Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	-	36 (1) (k)	
20b herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21 Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22 Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	-	48 (1)	
23 herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24 Tomt felt i EØS			
25 herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)	
25b Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)	
26 Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b	
26a Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap			
herav: filter for urealisert tap 1			
herav: filter for urealisert tap 2			
herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468	
herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468	
26b Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
herav: ...			
27 Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	-	36 (1) (j)	
28 Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-41.418	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29 Ren kjernekapital	252.963	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter			
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	44.819	51 og 52
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	44.819	
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86
34	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	44.819	Sum rad 30, 33 og 34
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-5.152	Sum rad 41a, 41b og 41c
41a	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-5.152	469 (1) (b) og 472 (10) (a)
41c	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41d	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
41e	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41f	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
41g	herav: filter for urealisert tap		
41h	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
41i	herav: ...		
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	-	56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-5.152	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	39.667	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	292.630	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	44.825	62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	44.825	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50

Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-5.152	Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-5.152	469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje		
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav:...		
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-5.152	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggs kapital	39.673	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	332.303	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital		
60	Beregningsgrunnlag	1.454.720	
Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjernekapitaldekning	17,39 %	92 (2) (a)
62	Kjernekapitaldekning	20,12 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	22,84 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	11,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	2,50	
66	herav: motsyklisk buffer	1,50	
67	herav: systemrisikobuffer	3,00	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	-	CRD 131
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	10,62 %	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		

Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.	4.363	36 (1) (c), 38 og 48
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)